

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernnavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKA MÁNNI
Birasgáhttenossodat

13/19-66
(25565/14)

MOTTATT
- 2 DES. 2014

Dokid: 14051974 (13/19-66)
UTTALELSE - KOMMUNEPLANENS
SAMFUNNSDEL - ALTA VIL 2015-2027

142

Alta kommune

Postboks 1403
9506 Alta

Deres ref

Deres dato
13.10.2014

Vår ref
Sak 2012/4327
Ark 421.3

Vår dato
24.11.2014

Saksbehandler/direkte telefon: Gunhild Lutnæs - 78 95 03 21

Uttalelse til kommuneplanens samfunnsdel 2015 - 2027 - Alta vil

Vi viser til brev fra kommunen i forbindelse med at forslag til kommuneplanens samfunnsdel er lagt ut til offentlig ettersyn.

Folkehelse

Kommuneplanarbeidet er en hovedarena for folkehelsearbeidet. En av de største utfordringene er å synliggjøre hvordan kommunens prioriterte temaer i samfunnsdelen er relevant for folkehelsen, og hvilket ansvar de ulike sektorene har i folkehelsearbeidet. En av de viktigste dreiningene i ny folkehelselov var derfor at kommunen fikk et bredt ansvar for folkehelsearbeidet, og at de folkevalgte ble planmyndighet.

Siden faktorene som påvirker befolkningens helse befinner seg i mange ulike samfunnssektorer må godt folkehelsearbeid være tverrsektorielt. For å imøtekomme fremtidige utfordringer har man derfor sett det som viktig at folkehelseperspektivet innarbeides i all planlegging, og at det i planprosessene sikres et nært samarbeid mellom kommuneplanleggere og folkehelsearbeidere.

Vi ser at folkehelse fremmes som et innsatsområde flere steder i forslaget til kommuneplanens samfunnsdel. Dette er positivt, og Fylkesmannen slutter seg til at kommunen velger å fremme folkehelse i kommuneplanens samfunnsdel.

Det lovpålagte folkehelsearbeidet i kommunen dreier seg først og fremst om å gjennomføre et løpende oversiktsarbeid hvor positive og negative faktorer som påvirker innbyggernes helse kontinuerlig kartlegges, analysere dette med tanke på å forstå årsakssammenhenger mellom påvirkningsfaktorer og helseutfall, samt iverksette tiltak for å motvirke negative- og understøtte positive påvirkningsfaktorer. Vi anbefaler at disse sentrale oppgavene tydeliggjøres og beskrives bedre i planens samfunnsdel. Vi anbefaler også en tydelig kobling mellom samfunnsdelen, annet planverk og lovverk og nasjonale anbefalinger på området (blant annet veileder IS-2110) slik at det er lett å sette seg inn i hva arbeidet dreier seg om.

Detaljeringsgraden i samfunnsdelen må være opp til kommunen selv, og ses i sammenheng med kommunens planstrategi, hvilke underliggende planer som for øvrig finnes, innholdet i dem samt andre styrende dokumenter.

Oppgavene etter folkehelseloven omfattes av et generelt krav til internkontroll jf. Folkehelseloven § 30. Dette innebærer at kommunens ledelse er ansvarlig for å legge til rette for at oppgavene blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Det må derfor etableres styringsstrukturer som sikrer at folkehelsearbeidet planlegges, utføres, kontrolleres og eventuelt korrigeres i henhold til folkehelseloven.

Kommuneplanen vil nok vanskelig alene kunne ivareta kravet til internkontroll rundt folkehelsearbeidet. Men kommunen anbefales likevel å vurdere om noen overordnede elementer kan ivaretas av kommuneplanens samfunnsdel. For eksempel:

- Hvordan kommunen overordnet planlegger å gjennomføre oppgavene etter folkehelseloven.
- Hvordan ansvar, og ulike oppgaver i forbindelse med folkehelsearbeidet er fordelt, og gjort kjent i kommunen
- hvordan arbeidet skal organiseres, herunder hvilke oppgaver som skal tilligge de ulike virksomhetene, blant annet for å sikre tverrsektorielle bidrag
- hvordan arbeidet skal koordineres og hvem som skal koordinere det.
- hvordan den samfunnsmedisinske kompetansen i kommunen skal benyttes i folkehelsearbeidet og hvordan personell som for øvrig er involvert skal sikres tilstrekkelig kompetanse.
- hvordan det skal rapporteres på status i folkehelsearbeidet, slik at ledelsen kan følge opp at oppgavene løses i tråd med folkehelseloven.

Boligregnskap

I vårt innspill til oppstart skrev vi at kommunen burde sette opp et arealregnskap. Vi registrerer at kommunen ikke har gjort dette, ettersom kommuneplanens arealdel har framskrevet behovet fram til 2030, og dermed lengre enn samfunnsdelen skal gjelde for. Vi har forståelse for at dette ikke blir gjort.

Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Det er nylig fastsatt nye statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging¹. Disse skal legges til grunn i kommuneplanarbeidet. Retningslinjene legger blant annet vekt på at utbygging skal skje ved fortetting, og en utvikling mot kompakte byer og tettsteder. Dette legger planutkastet opp til, og er på dette feltet i tråd med retningslinjene. Videre er det en målsetting at veksten i persontransporten i storbyområder skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Alta er ingen storby, men kommunen skal likevel ikke være redd for å sette ambisiøse mål når det gjelder dette. Kommunen kan med bakgrunn i retningslinjene gå lengre enn det som er foreslått i mål 12 e) som sier at gående og syklende skal prioriteres i utbygginger.

Retningslinjenes 5.2 fastslår at ved behov for økt transportkapasitet skal man utrede muligheten for å løse transportbehovet med effektivt kollektivtilbud og bedre tilrettelegging for sykkel og gange. Dette bør inngå som et tiltak i kommuneplanens samfunnsdel.

Samfunnssikkerhet

¹ Fastsatt ved kgl. res. Av 26.09 2014

I innspill til oppstart av planen vektla Fylkesmannen betydningen av at samfunnssikkerhet og beredskap nedfelles i det ordinære planverket. Alta kommune ble anbefalt å vedta en overordnet målsetting for hvordan Alta kommune skal arbeide med samfunnssikkerhet og beredskap, som del av kommuneplanens samfunnsdel eller tekstdelen i arealplanen.

I høringsforslaget er kun beredskap på helse- og omsorgstjenester og klimatilpasning nevnt. Fylkesmannen vil derfor igjen anbefale Alta kommune å vedta en overordnet målsetting for hvordan Alta kommune skal arbeide med samfunnssikkerhet og beredskap i samfunnsdelen til kommuneplanen som nå er på høring.

Vi ber om at vår referanse oppgis ved henvendelse til oss.

Med hilsen

Margareth W. Sundfør
seksjonsleder

Gunhild Lutnæs
overingeniør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Kopi til:
Finnmark fylkeskommune Henry Karlsens plass 1 9815 Vadsø